

Asianajaja
MATTI NORRI

OIKEUSMINISTERIÖ

6. 11. 2001

Lainsäädäntöneuvos Jauhiainen
Oikeusministeriö

2001/11/6
01014:00/2001

29.10.2003

2. luku

1 §: Johdonmukainen järjestys on: 1 §:n 1. momentti, 3 §:n 1. ja 2. momentit, 1 §:n 2. ja 3. momentit.

Mitä tarkoittaa 2 luvun 1 §:n 1 momentin sanonta, että perustamissopimus on laadittava perustamista varten? Paremmalta tuntuisi: "yhtiötä perustettaessa laadittava perustamissopimus on kaikkien osakkeenomistajien allekirjoitettava." Tai sen voisi vielä yhdistää 3 §:n 1 momenttiin: "Osakeyhtiötä perustettaessa laadittavassa perustamissopimuksessa, joka on kaikkien osakkeenomistajien allekirjoitettava, on aina mainittava:"

1 §:n 2. momentin jälkimmäinen virke ja 3. momentti ovat itsestäänselvyyden lausumista, siis turhia.

Se olennainen asia, jota 1 §:n 3 momentin säädöksellä nähtävästi tavoitellaan, on toimikauden alkamishetki, joten olisi parasta käyttää siihen kytkeytyvää sanontaa, esimerkiksi: "Johdonjäsenen ja tilintarkastajain toimikausi alkaa perustamiskirjan allekirjoittamisesta." Säädöksen juridinen sisältöhän on, että heidän a) velvollisuutensa tehtävän täyttämiseen b) toimivaltuutensa ja c) vastuunsa alkavat sanotusta hetkestä. Eikö senkin voisi sanoa?

2 §: ...kirjataan osakepääomaan.

Ajatuskoe: Minne se kirjattaisiin, jos tätä pykälää ei olisi? Tällaisilla ajatuskokeilla voi tarkistaa, ovatko pykälät tarpeellisia.

Pykälä kuuluu ensisijaisesti kirjanpitoa koskevaan osastoon, toissijaisesti osakepääomaa koskevaan osastoon, mutta ei perustamista koskevaan osastoon.

3 §: Kun alussa käytetään sanaa "aina", 1. momentin 6. kohdassa voisi käyttää sanontaa "yhtiön ensimmäisen hallituksen jäsen". (Tämä tietysti on saivartelua.)

2. momentti on nurin päin, siis alkamaan: "Jos yhtiö ei..." Silloin on parempi jatkaa esim.: Milloin yhtiöllä on yhtiöjärjestys, se on otettava...

Kun olen kieliasioissa rigoristi, huomautan että 3. momentin sana "muuten" on huolimattomissa ilmaisuissa käytettävä, kuten "muuten vaan". Korrektissa kielessä käytetään muotoa "muutoin".

En ole koskaan törmännyt 3 §:n 3 momentin 3 kohdassa mainittuun tapaukseen, enkä ole kuullut kenenkään muunkaan siihen törmänneen. Eikö tapaus ole niin harvinainen, että on turha rasittaa lakitekstiä sillä?

4 §: Minä jättäisin 1. momentin toisen virkkeen ja 3. momentin pois. Tällaiset viittaukset kuuluvat lakikirjan painajan toimialaan, ei eduskunnan ja Tasavallan Presidentin.

Se että yhtiöjärjestyksessä ja perustamissopimuksessa on mainittava yhtiön toiminimi on ajatuksellisesti jossakin määrin huvittava määräys. Miten voitaisiin tietää minkä yhtiön yhtiöjärjestyksestä tai perustamiskirjasta on kysymys, ellei yhtiön nimeä siinä mainittaisi? Verbi ”mainita” ei ilmaise sitä tarkoitusta, joka säädöksellä on. Kun vertaa 3 §:n 2 momenttia 2 4 §:n 1 momenttia, huomaa että ne ovat saman asian kahteen kertaan sanomista. 4 §:n 1 momentin idea tulisi paremmin selville esimerkiksi sanomalla: ”Jollei haluta määrätä toisin tai täsmällisemmin kuin tässä laissa on säädetty yhtiön ja osakkaan välisistä tai osakkaiden keskeisistä suhteista tai yhtiön johdon organisoinnista, yhtiöllä ei tarvitse olla yhtiöjärjestystä.”

4 §:n 2 momentissa käytetään sanontaa ”kaikilla toimialoilla”. Sanonta edellyttäisi, että olisi jokin sellainen käsite kuin ”toimiala”, joita olisi monta ja jotka yhteen laskemalla sitten syntyisi ryhmäkäsité ”kaikki toimialat”. Niin kuitenkin ei ole. Ehkä parempi sanonta olisi: ”yhtiö voi harjoittaa kaikenlaatuista elinkeinotoimintaa, ellei sen toimialaa (ja toiminta-aluetta) ole yhtiöjärjestyksellä rajattu (rajoitettu)”. Kannattaisiko tässä yhteydessä uhrata jokin ajatus sille, että voiko yhtiö toimia ”kaikilla toimialoilla” jos sen toiminimi on ”Kruununhaan parturi Oy”?

5 §: Osakeyhtiöllä ei voi olla yhtä perusyhtiöjärjestystä. Englannissakin niitä on muistamani mukaan sentään 4-5, eikä niitä käytetä, vaan kullekin yhtiölle räätälöidään yhtiöjärjestys. Tarkoitukseni on esittää käsikirjan tämän lainmuutoksen johdosta uudistettavassa laitoksessa muutamia perusyhtiöjärjestyksiä.

6 §: Ei ”rahassa” vaan ”rahana”. Rahassa on svetisismi. Sinänsä pykälä on turha.

7 §: 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetaan definiointia. Definiointi tarkoittaa sitä mitä suomen kielellä ilmaistaan sanoilla ”kuvaus” ja ”määrittely”. Tässä on kysymys jälkimmäisestä. Ehdotan siis muutattavaksi: apporttomaisuuden määrittely.

7 §: 1. momentin 3. kohta: taseeseen kirjattava arvo.

2. momentin kaksi ensimmäistä riviä voidaan korvata sanalla: tällöin.

En oikein pysty muodostamaan kuvaa, mitä 7 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä viitatus asiakirjat olisivat. Ainoa jonka osaan kuvitella on vuokrasopimus, jos apporttina on vuokratontti. Mutta silloin ensimmäisen virkkeen selvityksessä on kerrottu vuokran määrä ja muut po. omaisuuden arvo määriteltäessä olennaiset ehdot. Epäilen, että tätä kirjoitettaessa mielessä on ollut ajatus 2-3 perustajasta, jotka tarjoavat osakkeita merkittäväksi yleisölle. Mutta sehän ei ole realismia ja siitä on lakiehdotuksessa muutoinkin luovuttu.

Tämä herättää ajatuksen: Kun kaikkien osakkaiden on allekirjoitettava perustamiskirja, eikö silloin kuulu heidän sopimusvapautensa piiriin mitä selvityksiä kukin haluaa tehdä? Eikö koko apporttipykälä sen johdosta käy turhaksi?

3. momentti on turha. Samoin 4. momentti tulee niin harvoin esiin, ettei sellaisista pitäisi säätää. Momentti on kovin huonoa suomea.

8 §:n 1. momentin suhteen totean saman.

2. momentti: Miksi on heti suoritettava? Mitä sana ”heti” tarkoittaa?

3. momentti on turha.

9 § on turha.

10 §: 2. momentissa on jälleen verbi ”merkittävä”, kun tulisi olla *kirjattava*.

3. momentti: Mikä merkitys on hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutuksella? *Minä* en osaa keksiä sille mitään merkitystä. Ellei kukaan muukaan, se on byrokratiaa byrokratian vuoksi.

11 §: Minulla ei sinänsä ole mitään sitä vastaan, että käytetään antropomorfisia sanontoja. Kuitenkin asiaa ymmärtämättömät helposti näyttävät johtuvan niistä sellaisiin ajatuksiin, kuin todella tarkoitettaisiin mitä sanotaan. Kun se joka syntyy, on henkilö ja niin ruvetaan käsittelemään osakeyhtiöitä niin kuin ne olisivat oikeushenkilöitä, sekin samanlainen antropomorfinen sana.

Yhtiö on tapa elinkeinotoiminnan organisoimiseksi, minkä lisäksi sitä käsitellään *niin kuin se olisi* tietyissä suhteissa ihminen ts. se rinnastetaan ihmiseen.

Ehkäpä olisi parempi kirjoittaa: ”Yhtiö tulee voimaan rekisteröinnillä.” Tai, jos haluaa oikein opettavaisesti kirjoittaa: ”Osakeyhtiölain säädöksiä sovelletaan yhtiöön ja sen oikeussuhteisiin rekisteröinnistä lukien.”

12 §: Mitä lopulta tarkoittaa, että yhtiö ei voi hankkia esim. oikeuksia ennen rekisteröintiä? Jos oikeudella tarkoitetaan myös omistusoikeutta, ainakin osakepääomavaroihin ja siis myös apportiin oikeus tulee hankittavaksi ennen rekisteröintiä. 12 §:ssä mainittujen sitoumusten suhteen, jos asiaa harkitaan niin kuin se on kirjoitettu, sitä on verrattava 11 §:n 1 momenttiin. Siitä seuraa, että tietyistä toimista aiheutuvat velvoitteet tulevat yhtiön velvoitteiksi. Tarkoittaisiko 12 § nyt sitä, että tuo toimi ei voisi olla sitoumus? Tarvitaanko 12 §:ää ollenkaan? Kaikki siihen kirjoitetut asiat selviävät muista pykälästä. Ks. esim 14 §.

13 §: Minusta olisi hyvä jos tähän tai 11 §:n 1. momenttiin tulisi nimenomainen säännös siitä, vapautuuko ja millä ehdolla tai missä tapauksissa henkilökohtaisesta vastuusta.

15 §:n 1 momentti: Tarvitaanko tätä lainkaan, kun on 10 §:n 1 momentti? tarvitseeko sitä itsestäänselvyyttä sanoa, että jos rekisteröiminen evätään, perustaminen raukeaa?

15 §:n 2. momentti: Jos yhtiöllä on toimitusjohtaja, joka jo on perustamiskirjassa määrätty, hän tosiasiallisesti hallinnoi varoja. Eikö hän siis olisi vastuussa?

Tarkoittaako viittauksen rajoittaminen vain 13 §: 2 momenttiin sitä, että perustamiskirjan ja yhtiöjärjestyksen laatimisesta aiheutuvia kustannuksia ei saisi vähentää?

16 ja 17 §:iä pidän varsin tarpeettomina, ei kaikesta tarvitse säätää.

Matti Norri

Matti Norri